

Grootste Surinaamse vleesveebedrijf was voorheen plantage van cacao, suikerriet en citrus

Tropisch rundvlees

De productie op het grootste vleesveebedrijf in Suriname steunt op in kruising van het lokale criolloras met het zeboeras. Gieren, jaguars en dierziekten overgedragen door teken vragen een aangepast diermanagement. Gras wordt er aangeplant, niet gezaaid.

tekst **Heleen Worm**

Met 18.000 stuks melkvee en 33.000 stuks vleesvee is Suriname een kleine speler in het veeteeltgebied. Aan de overkant van Paramaribo, op het schiereiland dat geflankeerd wordt door de Commewijne en de Suriname rivier, ligt het grootste vleesveebedrijf van Suriname. Voorheen waren het tien plantages van cacao, suikerriet en citrus, die eigendom waren van de gebroeders Jamin, eigenaars van een bekende Nederlandse winkelketen van zoet en snoepgoed. In 1979 is het bedrijf nv VCM door de huidige eigenaar Van Alen gekocht.

'Een bezoek doe je bij ons in Nederland of België meestal wandelend, maar met een oppervlakte van 3500 ha en een temperatuur van boven de 30 graden pak je dat hier anders aan.' Bedrijfsleider Carl

van Dijk pakt de trekker voor een rondje over het bedrijf langs de diverse kuddes. Het ontstaan van het bedrijf als voormalige Nederlandse plantage wordt duidelijk als we voorbij het eerste sluisje komen. De polder is verdeeld in blokken van 12 à 18 ha per blok voor een omleidingsschema van 2 à 3 dagen. Hiermee wordt besmetting met wormen bij het rundvee voorkomen en het levert een goede grasopbrengst op. Het gras is geen Engels raaigras, maar paardengras in het land en african star-gras op de dijken.

Selecteren en inkruisen

Na een tochtje over de dijk door het plantagedorp komt de eerste rode kudde tevoorschijn. De criollo x zeboekruisingsdieren zien er goed uit en vormen een

Nv VCM

Carl van Dijk is bedrijfsleider van het grootste Surinaamse vleesveebedrijf VCM. De aanpak is er simpel, maar doeltreffend.

Bedrijfsoppervlakte:	5600 ha zware zeeklei
Veestapel:	5500 runderen, 40 waterbuffels en 550 schapen en geiten
Runderrassen:	criollo en zeboe
Aantal kalvingen:	1100 à 1350

mooi uniform koppel als ze door het lange gras dichterbij komen. 'Door een combinatie van selecteren en inkruisen van het lokale criolloras met het zeboeras, wordt de kwaliteit van de veestapel verbeterd', vertelt Carl van Dijk. 'Van een zuivere criollokoe mag je slechts een levend gewicht van 400 kg verwachten en van een stier 700 kilo. De zeboe weegt meer en heeft als voordeel dat deze ook bestand is tegen het tropische klimaat en minder gevoelig is voor ziekten die door teken worden overgebracht.'

Importeren van dieren is hier geen optie. Suriname is in tegenstelling tot de om-

ringende landen officieel vrij van besmettelijke ziekten die zich zeer snel kunnen verspreiden; de zogenaamde A-ziekten bij de Wereldorganisatie voor diergezondheid OIE.

Aparte kleurslagen

We vervolgen onze tocht en komen bij de volgende kudde uit die een lichtgrijze kleur heeft. Dit blijkt niet om een ander ras te gaan, maar uit praktische overwegingen worden de diverse kuddes in aparte kleurslagen gefokt. 'Hierdoor kunnen uitbrekers makkelijk teruggeplaatst worden.'

De jongveekuddes worden door middel van een selectiekraal tweemaal per jaar gescheiden in pinken en jonge stieren. Dat geldt ook voor de laagproductieve koeien en de slachtrijpe stieren in de andere kuddes die per boot naar het slachthuis in Paramaribo worden afgevoerd. Bij de selectie wordt er op dracht gecontroleerd en worden de oormerken bijgewerkt. Selecteren vindt plaats in de droge periodes om te voorkomen dat er te veel uitval is doordat het vee in de natte klei blijft steken.

De gegevens van de runderen worden bijgehouden in een managementsysteem om zicht te houden op de productiviteit en om te zien wat de effecten zijn van inkruisen, geeft de bedrijfsleider aan. Aangezien er geen nationale registratie van vee bestaat, heeft het bedrijf zijn eigen systeem ontwikkeld om het bedrijf te kunnen managen. 'Dat betekent dat er een strikte discipline heerst bij het personeel en dat ze alles melden wat ze in het veld bij hun kudde zien', vertelt Van Dijk.

Door selecteren en inkruisen van het lokale criolloras met het zeboeras wordt de kwaliteit van de veestapel verbeterd

'Achterblijvende kalveren kunnen op die manier in een opvangstal worden gezet. Hier worden de koeien gehouden die gekruist zijn met holstein om te zorgen voor extra melk voor de achterblijvers.' Per kudde is er een vast team met een voorman dat verantwoordelijk is voor de dagelijkse controle van het vee. Als we langs een afrastering komen waar een aantal gieren volgevreten zit, blijkt dat de dagelijkse oppas hard nodig is. Een eindje verderop in het gras ligt een dood kalf, weet Carl, al voordat mijn neus me dit vertelt.

Gieren en jaguars

De oorzaak van de voornaamste uitval is gedeeltelijk seizoensgebonden. In de natte tijd blijven er meer kalveren steken in de klei, worden prooi van de aasgieren, die beginnen met het vreten van de ogen en als je de kadavers niet op tijd vindt, de rest. En dan heb je nog jaguars, die toch geregeld een kalf of rund verschalken. Landelijk spelen maagdwormen en screwworm (huidmadenziekte) een belangrijke rol bij uitval, evenals anaplasmose en babesiose, ziekten die door teken overgebracht worden. Nadat we nog langs een paar andere productiekuddes zijn gereden, komen we bij het topvee uit. 'De betere koeien en stieren worden in kleinere kuddes gehouden om zo betere dekstieren te fokken', verhaalt Van Dijk. 'Bij deze kuddes wordt geëxperimenteerd met inkruisen van rode en witte brahmanen, jamaican red en jedpole.'

Gras planten

Het bedrijf bestaat uit verschillende polders met een eigen waterhuishouding per polder met in totaal zes sluizen en ongeveer 450 km sloot. De waterstand

blijkt cruciaal om jaarrond voldoende gras te hebben.

Met al die kilometers dijk en sloot heeft het bedrijf nog grote toekomstplannen. Er staan namelijk nog drie voormalige polders in de ontginningsfase, goed voor zo'n 950 ha. De aanpak is zoals overall simpel, maar doeltreffend. Het land krijgt een verhoogde ringdijk om bevoeiing van brak water vanuit de rivier tegen te gaan. Aan de binnenkant van de dijk wordt een diepe sloot gegraven en vervolgens wordt het waterpeil omhoog gebracht, zodat de vegetatie afsterft. Daarna komen er dwarsloten in de percelen. Na het afsterven van de vegetatie en het beklinken van de grond, kan er begonnen worden met gras planten. Planten? 'Omdat deze tropische grassen nauwelijks kiemkracht hebben, worden ze niet gezaaid maar geplant.' Wat de voedervaarden zijn wordt niet duidelijk. Van Dijk: 'Analyses van voeder, evenals van grond worden in Suriname niet onderzocht. Wat heb je daaraan bij een semi-extensieve veehouderij?'

Wisselende prijzen

Door de grootschaligheid van het bedrijf zijn er meer mogelijkheden tot afzet van vlees en het verbeteren van de veestapel vergeleken met die van de gemiddelde Surinaamse veehouder. De gemiddelde veehouder heeft een kleine veestapel met weinig financiële ruimte en is voor de afzet van zijn vee afhankelijk van de tussenhhandel.

Carl van Dijk besluit: 'De vleesprijs bedraagt momenteel vier euro per kilogram geslacht gewicht. De productie is ongeveer zelfvoorzienend voor de interne markt, maar aangezien export niet mogelijk is, blijft dit een kwetsbare markt met steeds wisselende prijzen.'

Met de betere koeien wordt geëxperimenteerd met inkruisen van rode en witte brahmanen, jamaican red en jedpole

